

**ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ
ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје**

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2019 ГОДИНА**

Скопје, јуни 2020

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-3
Финансиски извештаи	
Извештај за сеопфатна добивка	4
Извештај за финансиска состојба	5
Извештај за паричните текови	6
Извештај за промените на капиталот	7
Белешки кон финансиските извештаи	8-30

Арх. бр. 0302/89 30.06.2020

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ДО РАКОВОДСТВОТО НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје

Извештај за финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Јавното Претпријатие за државни патишта (Претпријатието), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2019 година, како и Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за парични текови и Извештајот за промени во капиталот за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Претпријатието е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Агенцијата за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Агенцијата.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение) ДО РАКОВОДСТВОТО НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје

Основи за мислење со резерва

Како што е објаснето во Белешката 3.8. кон финансиските извештаи, Претпријатието во претходните години, извршило ревалоризација на своите недвижности, постројки и опрема, користејќи ги законски определените коефициенти за ревалоризацијата засновани на стапката на порастот на цените на производителите на индустриски производи. Ваквата ревалоризација, според наше мислење, не е во согласност со МСС 16, според кој недвижностите, постројките и опремата треба да се водат според нивните набавни трошоци намалени за акумулираната амортизација или по проценета вредност, која е нивна објективна вредност на датумот на проценувањето. Претпријатието нема извршено проценка на вредноста на недвижностите, постројките и опремата од страна на професионални квалификувани проценители во согласност со барањата на МСС 16 и следствено на тоа, ние не бевме во можност да се стекнеме со разумно уверување во однос на нивното вреднување.

Како што е објаснето во Белешката 20 кон финансиските извештаи, Претпријатието со состојба на 31 декември 2019 година има капитализирано во инвестициите во тек – автопатишта износ од 660,833 илјади МКД по основ на негативни курсни разлики кои се појавуваат како резултат на плаќањата во УСД валута спрема еден од изведувачите на проектите. Ваквиот начин на евидентирање е извршен согласно Извештај и налог на Државниот завод за ревизија. Според наше мислење и согласно сметководствените стандарди прифатени во Р. Северна Македонија (МСС 16, МСС 23 и МСС 21), не постои можност курсни разлики кои произлегуваат од подмирување на обврски во странска валута да се капитализираат во набавната вредност на средствата, туку истите треба да се признаат во тековната добивка или загуба. Според претходното, произлегува дека набавната вредност на инвестициите во тек е преценета за истиот износ. Во текот на 2019 година капитализирани е негативни курсни разлики во износ од 573,595 илјада МКД, за кој износ е преценета тековната добивка. Нашиот извештај за претходната година исто така беше квалификуван по овој основ за вкупен износ од 807,645 илјади денари.

Како што е објаснето во Белешката 20 кон финансиските извештаи, Претпријатието со состојба на 31 декември 2019 година има евидентирано инвестиции во тек во локални патишта во износ од 4,227,607 илјади МКД, кои се финансирани со заеми од МБОР и ЕБОР за Проектите за подобрување на постојните регионални и локални патишта. Локалните патишта кои се во надлежност на општините, по завршувањето на изградбата и извршениот технички прием треба да бидат предадени на користење на Општините, односно да се изврши финансиско примопредавање на овие локални патишта кои се водат во финансиската евиденција на Претпријатието. Поради ова, ние не бевме во можност да се стекнеме со разумно уверување во однос на презентирањето на инвестициите во тек.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО РАКОВОДСТВОТО НА
ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје**

Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за ефектите од прашањата наведени во параграфот „Основи за мислење со резерва“, доколку ги има и кои ги има, финансиските извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на Јавното Претпријатие за државни патишта заклучно со 31 декември 2019 година, како и неговата финансиска успешност и парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Обрнување на внимание

Без понатаму да го квалификуваме нашето мислење, обрнуваме внимание на неисполнување на барањето за адекватен сооднос за сервисирање на долг. Како што е објаснето во Белешката 27 кон финансиските извештаи, сооднос за сервисирање на долг со состојба на 31 декември 2019 година изнесува 0.6 што е пониско од барањето за адекватност, кое за овој коефициент изнесува не пониско од 1.

Скопје, 30 јуни 2020

Овластен ревизор

Костадинка Китаноска

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОФАТНА ДОБИВКА за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Приходи од надоместоци	8	7,374,323	7,030,648
Останати приходи	9	118,952	48,853
		<u>7,493,275</u>	<u>7,079,501</u>
Трошоци од основна дејност	10	(1,073,752)	(1,067,800)
Трошоци за амортизација		(1,860,034)	(1,680,553)
Трошоци за вработени	11	(285,387)	(259,362)
Останати трошоци	12	(539,632)	(433,673)
Резервации на трошоци		(52,829)	(27,530)
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА		<u>3,681,641</u>	<u>3,610,583</u>
Приходи од финансирање	13	1,090,099	574,290
Расходи од финансирање	14	(1,840,782)	(1,685,615)
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		<u>2,930,958</u>	<u>2,499,258</u>
Данок од добивка	22	(45,957)	-
НЕТО ДОБИВКА		<u>2,885,001</u>	<u>2,499,258</u>
Останата сеопфатна добивка		-	-
ВКУПНА СЕОФАТНА ДОБИВКА		<u>2,885,001</u>	<u>2,499,258</u>

Скопје, 11.03.2020 година

Директор
 Зоран Китанов

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	Белешка	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
СРЕДСТВА			
Тековни средства			
Парични средства	15	2,033,771	3,036,905
Тековен дел на дадени позајмици	17	13,834	13,977
Побарувања за данок на добивка и останати побарувања	19	357,877	320,605
Однапред пресметани приходи и трошоци		11,076	31,233
Залихи	16	1,548	1,371
Вкупно тековни средства		2,418,106	3,404,091
Нетековни средства			
Дадени позајмици	17	48,910	62,894
Аванси за основни средства	18	2,633,129	3,317,213
Нематеријални средства	21	16,674	23,015
Недвижности, постројки и опрема	20	97,894,495	87,563,473
Вкупно нетековни средства		100,593,208	90,966,595
ВКУПНО СРЕДСТВА		103,011,314	94,370,686
ОБВРСКИ И КАПИТАЛ			
Тековни обврски			
Обврски спрема добавувачи	22	1,780,737	3,681,829
Тековен дел на долгорочни кредити	25	3,349,457	1,964,342
Останати обврски	23	408,706	361,022
Резервации	28	153,520	136,918
Вкупно тековни обврски		5,692,420	6,144,111
Нетековни обврски			
Државни грантови (одложени приходи)	24	2,173,650	792,481
Долгорочни кредити	25	39,831,219	35,003,070
Вкупно нетековни обврски		42,004,869	35,795,551
ВКУПНО ОБВРСКИ		47,697,289	41,939,662
Капитал			
Државен капитал	26	5,000	5,000
Ревалоризациона резерва		9,796,453	9,796,453
Акумулирана добивка (загуба)		45,512,572	42,629,571
Вкупно капитал		55,314,025	52,431,024
ВКУПНО ОБВРСКИ И КАПИТАЛ		103,011,314	94,370,686

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ за годината која завршува на 31 декември

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИ АКТИВНОСТИ		
Парични примања од надоместоци	7,394,480	7,022,730
Парични примања од останати оперативни активности	(9,128)	(287,500)
Исплати на добавувачи за трошоци за основна дејност	(1,056,492)	(1,043,869)
Исплати за плати и надомести на плати	(285,387)	(259,362)
Исплати за останати оперативни расходи	(529,927)	(433,322)
Платен данок од добивка	(45,957)	(167,186)
Примени камати	35,061	7,549
Нето парични текови од оперативни активности	5,502,650	4,839,040
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЧКИ АКТИВНОСТИ		
Дадени/наплатени заеми на други	14,127	13,963
Набавки на нематеријални средства	(2,568)	(4,048)
Набавки на недвижности, постројки и опрема	(12,670,219)	(9,824,433)
Дадени/оправдани аванси за основни средства, нето	684,084	929,237
Нето парични текови од вложувачки активности	(11,974,576)	(8,885,281)
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		
Исплати од добивката	(2,000)	-
Платени камати на кредити	(123,801)	(22,772)
Примени (отплатени) долгорочни кредити, нето	5,594,593	4,530,215
Нето парични текови од финансиски активности	5,468,792	4,507,443
Нето зголемување (намалување) на паричните средства	(1,003,134)	461,202
Парични средства на почетокот на годината	3,036,905	2,575,703
Парични средства на крајот на годината	2,033,771	3,036,905

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО КАПИТАЛОТ за годината која завршува на 31 декември

	Државен капитал	Ревалоризациона резерва	Реинвестирана добивка	Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно капитал
	(000) МКД	(000) МКД	(000) МКД	(000) МКД	(000) МКД
Состојба на 1 Јануари 2018	5,000	9,796,453	2,067,617	38,062,696	49,931,766
Усогласувања	-	-	-	-	-
Коригирана состојба на 1 Јануари 2018	5,000	9,796,453	2,067,617	38,062,696	49,931,766
Добивка (Загуба) за тековната година	-	-	-	2,499,258	2,499,258
Реинвестирана добивка од претходна година по Одлука на УО и Влада на РМ	-	-	5,178,880	(5,178,880)	-
Вратена реинвестирана добивка	-	-	(2,067,617)	2,067,617	-
Состојба на 31 Декември 2018	5,000	9,796,453	5,178,880	37,450,691	52,431,024
Состојба на 1 Јануари 2019	5,000	9,796,453	5,178,880	37,450,691	52,431,024
Усогласувања	-	-	-	-	-
Коригирана состојба на 1 Јануари 2019	5,000	9,796,453	5,178,880	37,450,691	52,431,024
Добивка (Загуба) за тековната година	-	-	-	2,885,001	2,885,001
Реинвестирана добивка од претходна година по Одлука на УО и Влада на РМ	-	-	2,499,258	(2,499,258)	-
Вратена реинвестирана добивка	-	-	5,178,880	(5,178,880)	-
Финансиска поддршка на Агро-берза по Одлука на Влада	-	-	-	(2,000)	(2,000)
Состојба на 31 Декември 2019	5,000	9,796,453	12,857,018	32,655,554	55,314,025

1. Дејност и основни податоци

Јавното претпријатие за државни патишта, поранешна Агенција за државни патишта (во понатамошниот текст “Претпријатието”) е основано во согласност со Законот за јавните претпријатија заради управување, одржување, заштита, развој и унапредување на мрежата на државните (магистрални и регионални) патишта на територијата на Република Северна Македонија.

Поконкретно ЈП за државни патишта ги извршува следните работи:

- врши управување со државните патишта;
- врши развој, одржување, следење и контролирање на државните патишта;
- врши инвеститорски работи во врска со државните патишта;
- се задолжува кај домашни и странски финансиски институции заради финансирање;
- врши инвеститорски работи од областа на државните патишта;
- други работи утврдени со Законот.

Финансирање на активностите на Претпријатието се обезбедува преку надоместоци утврдени со Законот за патишта, и тоа:

- трансфери од Буџетот на РСМ (дел од акциза од нафтени деривати);
- надоместоци за употреба на јавните патишта за моторни и приклучни возила (патна такса);
- надоместоци за употреба на јавен пат, негов дел или објект на патот (патарина);
- надоместоци од поставување на рекламни табли во заштитниот појас, приклучување на пристапен кон државен пат, поставување на инсталации на трупот на патот, изградба и користење на комерцијални објекти на кои е дозволен пристап на државен пат надвор од населено место, прекумерно користење на државен пат, вонреден превоз, штета сторена на патот и објектите на патот;
- заеми и кредити и
- останати надоместоци согласно Законот.

Вкупниот број на вработени во Претпријатието на 31 декември 2019 година изнесува 447 вработени (2018: 447 вработени).

Седиште на Претпријатието е на ул.Даме Груев бр.14 во Скопје.

2. Основа за составување на финансиските извештаи

2.1. Основ за составување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи, дадени на страниците од 4 заклучно со страница 30, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Северна Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2019 и 2018 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност.

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Претпријатието применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека Претпријатието ќе продолжи да работи во догледна иднина. Претпријатието нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

3. Основни сметководствени политики и проценки

3.1. Признавање на приходи

Приходите се признаваат доколку е веројатно дека идни економски користи ќе бидат прилив за Претпријатието и доколку овие користи може веродостојно да се измерат. Приходите на Претпријатието се економски користи кои настануваат во текот на разгледуваниот период, кои произлегуваат од редовните активности на Претпријатието.

Приходите на Претпријатието произлегуваат од надоместоците утврдени со Законот за патишта, наведени во белешката 1 погоре.

Приходите од камати се признаваат за временскиот период за кој истите се однесуваат.

3.2. Признавање на расходи

Расходите се признаваат во билансот на успех кога се јавува намалување на идните економски користи поврзано со намалување на дадено средство или зголемување на дадена обврска кое може веродостојно да се измери. Расходите се признаваат врз основа на нивната директна поврзаност помеѓу направените трошоци и заработувањето на конкретните приходи.

3.3. Трансакции во странска валута

Претпријатието ја води својата сметководствена евиденција и известува во денари (МКД). Трансакциите во странска валута се евидентираат по важечкиот курс на странската валута на денот на трансакцијата. Извршена е пресметка на сите побарувања и обврски во странски средства за плаќање во нивната денарска противвредност, по средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странски средства за плаќање во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи или расходи од финансирање.

Најголем број од трансакциите на Претпријатието се во Евра (ЕУР) и УСД. Средниот курс на Еврот и УСД на 31 декември 2019 и 2018 година е како што следува:

	1 ЕУР	1 УСД
31 декември 2019	61.4856 МКД	54.9518 МКД
31 декември 2018	61.4950 МКД	53.6887 МКД

3. Основни сметководствени политики и проценки (Продолжение)

3.4. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номиналната вредност. За целите на овие финансиски извештаи, паричните средства се состојат од денарска и девизна жиро сметка, готовина во благајни и депозити по видување во банки орочени до 3 месеци.

3.5. Побарувања за дадени аванси

Побарувањата за дадени аванси се признаваат во висина на нивната номинална вредност, намалени за исправката за сомнителни и спорни побарувања за аванси и се состојат од дадени аванси на изведувачи заради тековно и инвестиционо одржување.

3.6. Залихи

Залихите на ситен инвентар се водат по пониската од набавната вредност и нето реализациона вредност. Набавната вредност ја сочинуваат сите направени трошоци за залихите да се доведат во нивната постојната состојба и локација. Нето реализационата вредност е проценета продажна цена во редовен тек на работење намалена за трошоците за нејзино довршување и проценети трошоци неопходни да се изврши продажбата.

3.7. Аванси за основни средства

Авансите за основни средства претставуваат средства дадени на добавувачи за набавка на основни средства и се искажуваат во висина на нивната номинална вредност, намалени за исправката за сомнителни и спорни аванси за основни средства.

3.8. Недвижности, постројки и опрема

1) Општа презентација

Почетно, набавките се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Заклучно со 2012 година, основните средства се ревалоризираа на крајот од секоја година (при изработка на годишната пресметка) со примена на единствениот коефициент на ревалоризацијата заснован на стапката на порастот на цените на производителите на индустриски производи објавен од страна на Државниот Завод за Статистика на нивната набавна или ревалоризирана вредност и акумулирана амортизација на основните средства. Почнувајќи од 01.01.2013 година, ваква ревалоризација повеќе не се пресметува.

Ефектот на ревалоризацијата на основните средства се евидентираше како зголемување на ревалоризационата резерва, а амортизацијата се пресметуваше почнувајќи од следната година на ревалоризираната вредност на основните средства утврдена на крајот од претходната година.

3. Основни сметководствени политики и проценки (Продолжение)

3.8. Основни средства (Продолжение)

2) Амортизација

Амортизацијата на основните средства се пресметува врз основа на право-пропорционална метода во текот на проценетиот век на употреба на основните средства. Амортизација на инвестициите во тек не се пресметува се додека средствата во изградба не се активираат.

Употребените годишни стапки за амортизација за 2019 година во однос на 2018 се следните:

Основни средства	Стапки за амортизација 2019	Стапки за амортизација 2018
Административни згради	1 %	1 %
Автопатишта	7 %	7 %
Останати патишта	3 %	3 %
Компјутери	20%	20%
Опрема и мебел	12%	12%
Моторни возила	15%	15%

3.9. Обврски кон добавувачите

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.10. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансирање и останати расходи. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање. Детален преглед на долгорочните кредити е прикажан во белешката 25 кон финансиските извештаи.

3. Основни сметководствени политики и проценки (Продолжение)

3.11. Капитал

Вкупниот капитал на Претпријатието заклучно со 31 декември 2012 година се состои од државен капитал во вкупен износ од 38,926,796 илјади МКД.

Промените во капиталот заклучно со 31 декември 2012 година се состојат од ревалоризациони резерви кои се пресметуваа за недвижностите, постројките и опремата заклучно со 31 декември 2012 година, остварени добивки, ревалоризациони корекции како и други корекции на капиталот.

На 01.01.2013 година со преобразбата на „Агенцијата“ во „Јавно претпријатие за државни патишта“ се изврши корекција на капиталот, односно основната главнина со состојба на 31 декември 2016 година изнесува 5,000 илјади МКД и се состои од паричен влог.

Основач / сопственик е Владата на Република Северна Македонија. Средствата се обезбедени од средствата кои се наоѓаа на сметката на Агенцијата за државни патишта во рамките на трезорската сметка и се дел од салдото на денот на отварањето на сметката на Јавното претпријатие.

3.12. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Претпријатието има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.13. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Претпријатието. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Претпријатието. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

3. Основни сметководствени политики и проценки (Продолжение)

3.14. Државни грантови (подршки)

Државни грантови се признаваат кога постои разумна сигурност дека грантовите ќе бидат примени во согласност со предложените услови. Кога грантовите се поврзани со средства, истите се признаваат како одложени приходи. Кога се примаат немонетарни грантови, средствата и грантот се евидентираат по нивната номинална вредност и потоа се ослободуваат во билансот на успех за време на корисниот век на употреба на средството на систематска и рационална основа.

3.15. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Северна Македонија. Согласно даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица (2018: исто). Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2018: 10%).

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времи разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Претпријатието влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Претпријатието е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Претпријатието влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од користење на кредити во странска валута, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Претпријатието нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Претпријатието е изложено на можните флукутации на странските валути, чиј ефект е даден во табелата подолу.

4.2. Каматен ризик

Претпријатието се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има депонирани средства во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Претпријатието има користено вакви кредити, може да се каже дека постои изложеност спрема ваков вид на ризик, но тој зависи од движењата на финансиските пазари и Претпријатието нема начин истиот да го намали.

4.3. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Претпријатието нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски.

4.4. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РСМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Претпријатието подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2019 година, како и на данокот на додадена вредност, персонален данок на доход и придонеси на лични примања. Според ова, дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не може да се определат со разумна сигурност.

5. Утврдување на објективна вредност

Претпријатието располага со финансиски средства и обврски, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност, со исклучок на обврските за кредити, но истите се добиени со променливи каматни стапки поради што повторно може да се смета дека објективната вредност е приближна на нивната сметководствена вредност.

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Претпријатието врши финансирање на своето работење по пат на користење на долгорочни кредити со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Претпријатието континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година е следната:

Во (000) МКД	2019	2018
Обврски по кредити и заеми	43,180,676	36,967,412
Пари и парични еквиваленти	(2,033,771)	(3,036,905)
Нето обврски (пари)	41,146,905	33,930,507
Вкупен капитал	55,314,025	52,431,024
% на задолженост	74%	65%

6.2. Ризик од девизни валути

Претпријатието влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од користење на кредити во странска валута, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2019 и 2018 година по валути е следната:

Во (000) МКД	Средства		Обврски	
	2019	2018	2019	2018
ЕУР	925,121	2,048,745	14,000,226	11,702,660
УСД	734	610	29,180,450	25,264,752
Други	2,426	1,969	-	-
	928,281	2,051,324	43,180,676	36,967,412

Претпријатието претежно е изложено на ЕУР и УСД. Изложеноста спрема ЕУР и УСД кај обврските ги вклучува обврските по кредити од банки и други лица кои имаат девизна клаузула и чија отплата во денари зависи од движењата на курсот на денарот во однос на Еврото и УСД.

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.2. Ризик од девизни валути (Продолжение)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

Во (000) МКД	Зголемувања за 10%		Намалувања за 10%	
	2019	2018	2019	2018
ЕУР	(1,307,511)	(965,392)	1,307,511	965,392
УСД	(2,917,972)	(2,526,414)	2,917,972	2,526,414
други	243	197	(243)	(197)
Нето Ефект	(4,225,240)	(3,491,609)	4,225,240	3,491,609

6.3. Ризик од промени на каматите

Претпријатието се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други субјекти или банки договорени по варијабилни каматни стапки. Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

Во (000) МКД	31 декември	
	2019	2018
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства	2,448	1,934
- Останати побарувања	31,315	7,359
	33,763	9,293
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Дадени заеми	62,744	76,871
- Парични средства на сметки	2,031,323	3,034,971
	2,094,067	3,111,842
	2,127,830	3,121,135
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	1,780,737	3,681,829
- Останати обврски	331,657	297,570
	2,112,394	3,979,399
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Кредити	14,000,226	11,702,660
	14,000,226	11,702,660
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Кредити	29,180,450	25,264,752
	29,180,450	25,264,752
	45,293,070	40,946,811

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите (Продолжение)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување на каматните стапки на користените кредити и дадени заеми за 1% поени. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

Во (000) МКД	Зголемувања за 1% поени		Намалувања за 1% поени	
	2019	2018	2019	2018
Земени кредити	(140,002)	(117,027)	140,002	117,027
Дадени заеми	627	769	(627)	(769)
Нето Ефект	(139,375)	(116,258)	139,35	116,258

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Претпријатието со состојба на 31 декември 2019 година според нивната доспеаност:

Во (000) МКД	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	2,033,771	-	-	-	2,033,771
Дадени заеми	-	-	13,834	48,910	62,744
Останати побар.	31,315	-	-	-	31,315
	2,065,086	-	13,834	48,910	2,127,830
Добавувачи	1,780,737	-	-	-	1,780,737
Кредити	938,898	321,055	2,089,504	39,831,219	43,180,676
Останати обврски	331,657	-	-	-	331,657
	3,051,292	321,055	2,089,504	39,831,219	45,293,070

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.4. Ризик од ликвидност (Продолжение)

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Претпријатието со состојба на 31 декември 2018 година според нивната доспеаност:

Во (000) МКД	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	3,036,905	-	-	-	3,036,905
Дадени заеми	-	-	13,977	62,894	76,871
Останати побар.	7,359	-	-	-	7,359
	3,044,264	-	13,977	62,894	3,121,135
Добавувачи	3,681,829	-	-	-	3,681,829
Кредити	-	221,346	1,742,996	35,003,070	36,967,412
Останати обврски	297,570	-	-	-	297,570
	3,979,399	221,346	1,742,996	35,003,070	40,946,811

7. Известување по сегменти

Претпријатието не врши известување според сегментно работење со оглед дека нема обврска за истото, ниту пак е поделено во посебни деловни и географски сегменти.

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

8. ПРИХОДИ ОД НАДОМЕСТОЦИ

Остварените приходи од надоместоци според видови, се како што следува:

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Приходи од цената на течни горива - акциза	3,058,350	2,979,886
Приходи од надоместоци за употреба на автопати	2,687,429	2,494,201
Приходи од регистрација на моторни возила	1,628,544	1,556,561
Вкупно приходи од надоместоци	7,374,323	7,030,648

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

Остварените останати оперативни приходи според нивните видови, се како што следува:

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Приходи од надомест по други основи	25,666	23,322
Приходи од амортизација на одложени приходи од грантови (белешка 20 и 24)	64,729	22,582
Приходи од ослободување на резервации (белешка 28)	26,079	-
Останати приходи	2,478	2,949
Вкупно останати оперативни приходи	118,952	48,853

10. ТРОШОЦИ ЗА ОСНОВНА ДЕЈНОСТ

Остварените трошоци за основна дејност според нивните видови, се како што следува:

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Реконструкции и одржување на патишта	773,752	767,799
Трансфери на надомести до општини	300,000	300,001
Вкупно трошоци за основна дејност	1,073,752	1,067,800

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

Трошоците за вработени според нивните видови, се како што следува:

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Бруто плати и надомести на плати	260,033	235,892
Трошоци за отпремнини, награди и сл.	9,051	9,224
Трошоци за службени патувања	277	307
Трошоци за превоз и друго	16,026	13,939
Вкупно административни трошоци	285,387	259,362

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

Остварените останати оперативни расходи според нивните видови, се како што следува:

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Трошоци за надзор	231,634	173,712
Трошоци за банкарски услуги	35,124	31,495
Расходи за комунални услуги	77,516	65,446
Трошоци за провизии на здруженија за регистрација	70,853	68,280
Останати услуги	19,059	14,760
Трошоци за поправки и одржување	55,697	41,198
Потрошени материјали	14,881	11,991
Трошоци за осигурување	1,292	974
Репрезентација	965	923
Трошоци по основ на судски спорови	-	-
Останати оперативни расходи	32,611	24,894
Вкупно останати оперативни расходи	539,632	433,673

13. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

Остварените приходи од финансирање, се како што следува:

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Приходи од камати	35,061	7,549
Позитивни курсни разлики	1,055,038	566,741
Вкупно приходи од финансирање	1,090,099	574,290

14. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

Остварените расходи од финансирање, се како што следува:

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Расходи за камати од кредити	153,955	61,484
Расходи за казнени камати	270	12,560
Негативни курсни разлики	1,686,557	1,611,571
Вкупно расходи од финансирање	1,840,782	1,685,615

Анализата на расходите за камати по кредитори е како што следува:

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
МБОР - Светска банка	635	661
ЕБОР - локални и регионални патишта	3,556	4,014
ЕИБ I	-	1,257
ЕИБ II	46,337	55,384
ЕБОР - обиколница	-	168
Експорт-Импорт Банка Кина (Миладиновци - Штип)	103,427	-
Вкупно расходи за камати	153,955	61,484

15. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Паричните средства на ден 31 декември се состојат од следното:

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Денарски сметки кај банки	1,165,928	1,060,631
Готовина во благајна	2,306	1,821
Девизни сметки кај банки	165,444	915,958
Девизни акредитиви	-	-
Девизна благајна	142	113
Девизни депозити во Шпаркасе банка Македонија	699,951	1,058,382
Вкупно парични средства	2,033,771	3,036,905

Девизните депозити во Шпаркасе банка Македонија АД Скопје на ден 31 декември 2019 се состојат од неискористени парични средства од повлечени средства од кредитори и тоа:

Депозит од кредити од Светска Банка	131,903	301,500
Депозит од кредити од ЕБОР	568,048	756,882
Вкупно депозити	699,951	1,058,382

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

16. ЗАЛИХИ

Залихите на ден 31 декември се состојат од следното:

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Залихи на материјали	1,548	1,371
Вкупно залихи	1,548	1,371

17. ДАДЕНИ ПОЗАЈМИЦИ

Дадените позајмици на ден 31 декември се состојат од следното:

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
<i>Даден заем на:</i>		
ЈП Македонски Железници инфраструктура	23,212	28,440
Царинска Управа на РМ	39,532	48,431
	62,744	76,871
Тековен дел на дадени позајмици	(13,834)	(13,977)
Вкупно дадени заеми	48,910	62,894

Дадените заеми во износ од 48,910 илјади МКД (2018: 62,894 илјади МКД) се состојат од повлечени средства од страна на Претпријатието од кредитот од МБОР 4859 МК и дадени истовремено на ЈП Македонски Железници Инфраструктура и Царинска Управа на РМ за нивни потреби согласно договорот за кредит.

18. ДАДЕНИ АВАНСИ ЗА ОСНОВНИ СРЕДСТВА

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
<i>Дадени аванси на:</i>		
Синохидро Подружница Скопје	1,572,160	1,912,791
Конструкционес Рубау Шпанија	276,734	276,735
ГД Гранит АД Скопје	441,231	487,439
Аселсан Турција	11,118	56,344
Страбак АГ подружница Скопје	29,921	274,595
Тирена Скави Италија	259,210	259,210
Алпине Подружница Скопје	30,181	30,181
Елком И ТДС системи	-	2,596
Електрософт Скопје	9,047	9,047
ДГ Бетон АД Скопје	3,527	8,275
Вкупно аванси за основни средства	2,633,129	3,317,213

19. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАНОК НА ДОБИВКА И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Побарувања за данок на добивка	326,644	313,240
Останати побарувања	31,233	7,365
Вкупно побарувања за данок на добивка и останати побарувања	357,877	320,605

20. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промените во текот на 2019 година се како што следува:

	Градежни објекти (000) МКД	Патишта (000) МКД	Опрема (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна ревалоризирана вредност					
Состојба на 1 јануари	18,654	101,542,070	238,148	43,377,338	145,176,210
Нови набавки	-	2,450,789	3,265	8,300,189	10,754,243
Пренос од инвестиции	-	16,041,046	12,426	(16,053,472)	-
Расход	-	(62,837)	(5,178)	-	(68,015)
Капитализирани курсни разлики	-	-	-	-	-
Бесплатно добиени	-	1,445,898	-	-	1,445,898
Отпис и останати намалув.	-	-	-	(9,882)	(9,882)
Состојба на 31 декември	18,654	121,416,966	248,661	35,614,173	157,298,454
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	8,939	57,419,242	184,556	-	57,612,737
Амортизација	185	1,831,475	19,465	-	1,851,125
Расход	-	(55,028)	(4,875)	-	(59,903)
Отпис и останати намалув.	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	9,124	59,195,689	199,146	-	59,403,959
Сегашна вредност на:					
31 декември 2019	9,530	62,221,277	49,515	35,614,173	97,894,495
31 декември 2018	9,715	44,122,828	53,592	43,377,338	87,563,473

Инвестициите во тек со состојба на 31 декември 2019 година во вкупен износ од 35,614,173 илјади МКД (2018 година: 43,377,338 илјади МКД) се состојат од инвестиции во изградба на магистрални, регионални и локални патишта.

Во текот на 2007 година извршено е сметководствено активирање на вложувања во градби, реконструкции и надградби на повеќе патни правци во вкупен износ од 682,141 илјади МКД, а кои произлегуваат од реализирани проекти на магистрални и регионални патни правци од страна на Министерството за транспорт и врски со парични средства од Буџетот на РМ (од продажба на Телеком) во претходните години.

Во текот на 2019 година извршено е сметководствено активирање на вложувања за изградба на делови од Коридор 10 во вкупен износ од 1,445,016 илјади МКД, а кои произлегуваат од реализирани проекти за изградба на Коридор 10 од страна на Министерството за транспорт и врски со парични средства од Оперативна Програма за Регионален развој (белешка 24).

21. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Промени во текот на 2019 година:

	<u>Лиценци (000) МКД</u>	<u>Софтвер (000) МКД</u>	<u>Вкупно (000) МКД</u>
Набавна вредност			
Состојба на 1 јануари	1,634	40,510	42,144
Набавки	-	2,568	2,568
Состојба на 31 декември	<u>1,634</u>	<u>43,078</u>	<u>44,712</u>
Акумулирана амортизација			
Состојба на 1 јануари	1,634	17,495	19,129
Амортизација	-	8,909	8,909
Состојба на 31 декември	<u>1,634</u>	<u>26,404</u>	<u>28,038</u>
Сегашна вредност на:			
31.12.2019 година	<u>-</u>	<u>16,674</u>	<u>16,674</u>
31.12.2018 година	<u>-</u>	<u>23,015</u>	<u>23,015</u>

22. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИТЕ

Обврските кон добавувачи на ден 31 декември се состојат од следното:

	<u>2019 (000) МКД</u>	<u>2018 (000) МКД</u>
Добавувачи во земјата за основни средства и трошоци	177,578	1,875,743
Обврски спрема добавувачите во земјата за задржани депозити од градежни ситуации за изградба на патишта	1,603,159	1,806,086
Вкупно обврски кон добавувачите	<u>1,780,737</u>	<u>3,681,829</u>

Обврските спрема добавувачи во земјата во износ од 177,578 илјади МКД (2018: 1,875,743 илјади МКД) вклучуваат обврски по основ на неплатени ситуации од повеќе изведувачи. Во 2018 година најголем дел од обврските се по основ на неплатени ситуации од изведувачот Синохидро Подружница Скопје во износ од 1,565,889 илјади МКД. Овие обврски се подмируваат со задолжување кај Експорт Импорт Банка, Кина (90%), додека останатиот дел (10%) се финансира од средства на ЈПДП.

Обврските спрема добавувачи во земјата за задржани депозити од градежни ситуации за изградба на патишта во износ од 1,603,159 илјади МКД (2018: 1,806,086 илјади МКД) претставуваат задршки спрема изведувачите, како гаранција за добро извршена работа од страна на истите и кои се ослободуваат по завршување на проектот и издавање на соодветна потврда за прифаќање.

23. ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ ОБВРСКИ

Останатите тековни обврски на ден 31 декември се состојат од следното:

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Обврски за данок на добивка	-	-
Обврски за пресметани камати од кредити	317,747	287,323
Обврски од регистрација (рефундација)	10,246	6,583
Обврски за концесии	-	-
Обврски за ДДВ	77,049	63,452
Обврски за нето плати и надоместоци од плати	-	-
Останати обврски	3,664	3,664
Вкупно останати тековни обврски	408,706	361,022

Данок на добивка се пресметува на остварената добивка пред оданочување зголемена за непризнаените расходи и намалена за износ на реинвестирана добивка согласно даночната регулатива, со примена на стапка од 10% (2018: 10%)

24. ДРЖАВНИ ГРАНТОВИ (ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ)

Државните грантови добиени за средства на ден 31 декември се состојат од следното:

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Состојба на 1 јануари	792,481	799,824
Примени во текот на годината	1,445,898	15,239
Ослободено преку биланс на успех	(64,729)	(22,582)
Состојба на 31 декември	2,173,650	792,481

Државните грантови произлегуваат од реализирани проекти на магистрални и регионални патни правци од страна на Министерството за транспорт и врски со парични средства од Буџетот на РМ (од продажба на Телеком) во претходните години, а кои патишта му припаѓаат на Претпријатието во износ од 604,072 илјади МКД. Овие одложени приходи се амортизираат како приходи за времетраење на векот на користење на овие средства почнувајќи од денот кога истите ќе бидат целосно стекнати и пуштени во употреба, односно од 01.01.2008 година. Годишниот износ на амортизација на овие одложени приходи изнесува 22,582 илјади МКД.

Грантот од Европска Инвестициона Банка е наменски грант за техничка помош во имплементација на проектот за изградба на Коридор 10 (Демир капија - Смоквица). Овие средства се наменети за консултантски услуги од SAFEGE (Consulting Engineers Belgium) за имплементација на проектот за изградба на Коридор 10 (Демир капија - Смоквица) во износ од 166,708 илјади МКД (2018:165,826 илјади МКД). Овие одложени приходи ќе почнат да се амортизираат со ставање во употреба на патниот правец за кои истите се наменети.

Државните грантови произлегуваат од реализирани проекти за изградба на делови од Коридор 10 од страна на Министерството за транспорт и врски со парични средства од Оперативна Програма за Регионален развој, а кои патишта му припаѓаат на Претпријатието во износ од 1,402,870 илјади МКД. Овие одложени приходи се амортизираат како приходи за времетраење на векот на користење на овие средства почнувајќи од денот кога истите ќе бидат целосно стекнати и пуштени во употреба, односно од 01.08.2019 година. Годишниот износ на амортизација на овие одложени приходи изнесува 42,147 илјади МКД.

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

25. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ

а) Анализа по видови

Банка или кредитор	Валута	Состојба на 31.12.2019 во валута	Среден курс на НБРСМ 31.12.2019 МКД	каматна стапка %	период и начин на отплата	Состојба на кредитите 31.12.2019 (000) МКД	Состојба на кредитите 31.12.2019 (000) МКД
ЕИБ II	ЕУР	15,770,391	61.4856	3.62% год.	36 полугодишни рати 15/11/2006 - 15/05/2024	969,652	1,185,311
МБОР (ИБРД) 4859 МК	ЕУР	5,492,163	61.4856	Либор	24 полугодишни рати 15/12/2012 - 15/06/2024	337,689	412,794
МБОР (ИБРД) 7532 МК	ЕУР	40,705,660	61.4856	Либор	30 полугодишни рати 15/09/2013 - 15/03/2028	2,502,812	2,797,192
ЕБОР (ЕБРД)	ЕУР	19,032,720	61.4856	Либор +1	22 полугодишна рата 05/12/2012 - 05/06/2023	1,170,238	1,504,822
Експорт-Импорт Банка Кина (Миладиновци - Штип)	УСД	206,576,311	54.9518	2% год.	60 месеци грејс период и 180 месеци период на отплата	11,351,740	9,820,303
Експорт-Импорт Банка Кина (Кичево - Охрид)	УСД	324,442,683	54.9518	2% год.	60 месеци грејс период и 180 месеци период на отплата	17,828,709	15,444,448
МБОР (ИБРД) 8420 МК	ЕУР	50,318,395	61.4856	Либор	32 полугодишни рати 15/10/2020 - 15/10/2036	3,093,857	2,147,506
ЕБОР 41981 - проект коридор X	ЕУР	12,018,005	61.4856	Либор +1	22 полугодишни рати 20.10.2015-20.04.2026	738,934	408,918
ЕБОР 47955- Програма за национални патишта	ЕУР	41,415,355	61.4856	Либор +1	48 месеци грејс период и 132 месеци период на отплата 20.02.2019 - 20.08.2029	2,546,448	1,762,877
МБОР (ИБРД) 8525 МК	ЕУР	21,046,583	61.4856	Либор	35 месеци грејс период од 31.12.2020 и 40 полугодишни рати 15.11.2023-15.05.2043	1,294,062	828,933
ЕБОР (ЕБРД) 47829	ЕУР	19,800,000	61.4856	Либор +1	23 полугодишни рати 20/03/2020 - 20/03/2031	1,217,415	654,307
ЕБОР (ЕБРД) 49118	ЕУР	2,100,000	61.4856	Либор 1%	24 полугодишни рати 15/04/2022-15/10/2033	129,120	-
Вкупно странски кредити						43,180,676	36,967,412
Минус: Тековна доспеаност на долгорочни странски кредити (обврски кои доспеваат за плаќање во рок од една година)						(3,349,457)	(1,964,342)
Вкупно нето странски кредити						39,831,219	35,003,070
Вкупно долгорочни кредити						39,831,219	35,003,070

25. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

б) Промени во текот на годината	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Состојба на 01.01.	36,967,412	31,393,071
Нови задолжувања	7,686,962	5,851,109
Отплата на главници на странски кредити	(2,092,369)	(1,320,894)
Курсни разлики (нето)	618,671	1,044,126
Вратен неискористен дел на кредитот	-	-
Состојба на 31.12.	43,180,676	36,967,412

в) Доспеаноста на долгорочните кредити по години е како што следува:

	2019	2018
	(000) МКД	(000) МКД
Во рок од една година	3,349,457	1,964,342
Во период од 1 до 3 години	6,698,914	3,991,847
Над 3 години	33,132,305	31,011,223
Вкупно	43,180,676	36,967,412

26. КАПИТАЛ

Вкупниот капитал на Јавното претпријатие со состојба на 31 декември 2019 година во износ од 5,000 илјади МКД се состои од паричен влог. Основач/сопственик е Владата на Република Северна Македонија. Средствата се обезбедени од средствата кои се наоѓале на сметката на Агенцијата за државни патишта во рамките на трезорската сметка и се дел од салдото на денот на отварањето на сметката на Јавното претпријатие. Овој капитал е регистриран во Централниот регистар на РСМ.

27. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ ОД ДОГОВОРИ ЗА КРЕДИТИ

Согласно склучените договори за кредит со ЕБОР и МБОР, Претпријатието има превземено обврска, во текот на реализацијата на Проектите, финансирани од ЕБОР и МБОР, да одржува адекватни финансиски коефициенти, како што следи:

а) сооднос за сервисирање на долг - не понизок од 1

Сооднос за сервисирање на долг согласно договорот за кредит е дефиниран како сооднос на (а) нето паричен тек од оперативни активности за 12 месеци од претходниот датум на пресметка плус сите камати пресметани за време на тој период, минус парични текови од оперативни активности кои се искористени за стекнување на долгорочни средства освен делот кој е финансиран од гарантот со (б) отплата на главница на кредити и сите пресметани камати на финансискиот долг во текот на тој период.

27. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ ОД ДОГОВОРИ ЗА КРЕДИТИ (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

	2019	2018
Нето паричен тек од оперативни активности	5,502,650	4,839,040
Плус сите камати пресметани за време на тој период	153,955	61,484
Минус парични текови од оперативни активности кои се искористени за стекнување на долгорочни средства	(11,988,703)	(8,899,244)
Плус парични текови од оперативни активности кои се искористени за стекнување на долгорочни средства освен делот кој е финансиран од гарантот	7,686,962	5,851,109
	1,354,864	1,852,389
Отплата на главница на кредити	2,092,369	1,320,894
Пресметани камати на финансискиот долг во текот на тој период.	153,955	61,484
	2,246,324	1,382,378
Сооднос за сервисирање на долг	0.6	1.3

б) планирани нето приходи / планирани отплати на долгови - не понизок од 1.2

Планирани нето приходи / планирани отплати на долгови е дефиниран како сооднос на (а) нето приходи кои претставуваат разлика на приходи од сите извори плус останати приходи и сите расходи намалени за амортизацијата, непарични расходи и расходи за камата со (б) отплата на главница на кредити и сите пресметани камати.

	2019	2018
Приходи од сите извори	7,374,323	7,030,648
Плус останати приходи	118,952	48,853
Минус сите расходи намалени за амортизацијата, непарични расходи и расходи за камата	(1,898,771)	(1,760,835)
	5,594,504	5,318,666
Отплата на главница на кредити	2,092,369	1,320,894
Пресметани камати на финансискиот долг во текот на тој период.	153,955	61,484
	2,246,324	1,382,378
Планирани нето приходи / планирани отплати на долгови	2.5	3.8

в) тековен коефициент - не понизиок од 1

Тековен коефициент е дефиниран како сооднос на (а) тековни средства вклучувајќи ги и планираните нето приходи за наредната година и (б) тековните обврски.

	2019	2018
Тековни средства	2,418,106	3,404,091
Планираните нето приходи за наредната година	4,882,200	5,055,500
	7,300,306	8,459,591
Тековни обврски	5,692,420	6,144,111
Тековен коефициент	1.3	1.4

28. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ И РЕЗЕРВИРАЊА

Потенцијални и неизвесни обврски се евидентираат и прикажуваат во финансиските извештаи доколку постои веројатност за идни одливи на средства кои вклучуваат економски користи и доколку постои можност за разумна проценка на износот. Резервирања се обврски со неизвесно време на настанување или износ. Резервирањата се признаваат како обврски, додека неизвесните обврски само се обелоденуваат.

а) Судски спорови против Претпријатието (неизвесни обврски)

Претпријатието е вклучено во редовни судски спорови (тужби) поднесени од страна на разни субјекти. Најзначајни судски спорови против Претпријатието се следните:

Основ на судски спор:	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Сповори за долгови	50,904	66,740
Сповори за надомест за експропријација	47,353	39,997
Сповори за надомест за штета	112,704	84,015
Сповори по други основи	8,092	1,622
Вкупно	219,053	192,374

Погоренаведените износи се без вклучена казнена камата.

б) резервирања

	2019 (000) МКД	2018 (000) МКД
Состојба на 01.01	136,918	132,440
Резервирања преку биланс на состојба	-	17,035
Резервирања преку биланс на успех	52,829	27,530
Исплатен износ	(266)	(7,090)
Ослободувања на резервации перку биланс на успех	(26,079)	-
Ослободувања на резервации перку биланс на состојба	(9,882)	(32,997)
Состојба на 31.12	153,520	136,918

29. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

На 31 декември 2019 година, Светската Здравствена Организација (СЗО) е известена за новиот коронавирус (COVID 19) кој се појави во Народна Република Кина, и започна брзо да се шири. На 30 јануари 2020 година, СЗО официјално ја објавува појавата и ширењето на коронавирусот како вонредна здравствена состојба од меѓународно значење. Последователно, на 11 март 2020 година појавата на коронавирусот е класифицирана како глобална пандемија од страна на СЗО.

На 18 март 2020 година, во нашата држава беше прогласена вонредна состојба на цела територија на РСМ заради спречување на внесување, ширење и справување со вирусот COVID 19, кој е проширен на сите континенти, која траеше до 23 јуни 2020 година.

Со оглед дека последователните настани и околности поврзани со појавата на COVID 19 не постоеја на датумот на известување, раководството на Друштвото смета дека истите не влијаат на финансиските извештаи заклучно со 31.12.2019 година и тие не треба да се корегираат.

Раководството смета дека во моментот не може да се предвидат потенцијалните ефекти поради појавата на COVID 19 врз работењето на Друштвото во иднина.